

ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ (Λουκ. 15, 11-32)

†ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

(Διασκευή ομιλίας στο Πνευματικό Κέντρο Πρέβεζας, στις 21/2/2011)

1. Ο άνθρωπος διαφοροποιείται. Ο Θεός όχι

Η παραβολή του ασώτου υιού που μας παρουσιάζει με ζωντανά χρώματα την αμαρτία του ανθρώπου, την καλωσύνη του Θεού και την μετάνοια.

Ο άσωτος υιός είχε μεγαλώσει σε ένα περιβάλλον καλό. Θα λέγαμε στο χώρο της Εκκλησίας. Όμως τα μυαλά του δεν ήταν ούτε καλά, ούτε από τον χώρο της Εκκλησίας. Ήταν απερίσκεπτα, νεανικά. Οραματιζόταν συνεχώς γλέντια, διασκεδάσεις, ηδονές. Και επειδή δεν είχε αυτιά να ακούει συμβουλές -δεν τις ήθελε τις συμβουλές- και δεν είχε μάτια ανοιχτά να διαβάσει το λόγο του Θεού, είχε μείνει πνευματικά ξύλο απελέκητο. Εξωτερικά φαινόταν καλό παιδί, γυιός ενός καλού μπαμπά. Εσωτερικά όμως ήταν πολύ μακριά από το φρόνημα του πατέρα του. Η κατάσταση αυτή μέρα με την ημέρα χειροτέρευε, μέχρι που στο τέλος δεν άντεξε άλλο ο νεαρός και «τράβηξε», όπως λέμε, «το μαχαίρι» για να βρει το δίκιο του. Παρουσιάστηκε στον πατέρα του και του μίλησε με το ύφος που μιλάνε συνήθως οι άνθρωποι που δεν έχουν περιεχόμενο. Δηλαδή του μίλησε με θράσος, απαιτητικά, σαν να τον είχε κατηγορούμενο και του ζήτησε «το επιβάλλον μέρος της ουσίας». Να του δώσει το μερδικό του, λες και είχε κοπιήσει για κάτι από εκείνα που είχε φτειάξει ο πατέρας του.

Ο πατέρας, όσο και αν φαίνεται παράξενο, του έδωσε ο,τι του αναλογούσε. Το παιδί τα μάζεψε όλα και έκανε εκείνο που ονειρευόταν. «Απήλθεν εις χώρα μακράν». Κάπου που θα μπορούσε να ζήσει όπως ο ίδιος ήθελε, χωρίς να αισθάνεται καρφωμένο πάνω του το βλέμμα του πατέρα του. Θα λέγαμε σήμερα ήθελε να ζήσει μακριά από γονείς, γνωστούς, αλλά προπαντός μακριά από τα μάτια του Θεού και από την Εκκλησία.

Οι έννοιες της παραβολής είναι πνευματικές.

Ένας άνθρωπος μπορεί να μένει μαζί με τον πατέρα του, αλλά να μην του δίνει σημασία, να μην τον ακούει ποτέ. Μπορεί να μην φεύγει ποτέ από το «σπίτι», αλλά ακόμη και όταν βρίσκεται στην Εκκλησία η μόνη του σκέψη να είναι πότε θα ακούσει το «Δι' ευχών» για να πεταχτεί έξω και να τρέξει μακριά.

Ερώτημα: Πώς έφτασε σ' ένα τέτοιο κατάντημα ο άσωτος υιός και πώς φτάνει την εποχή μας, τόσος κόσμος στο ίδιο κατάντημα αν μη και χειρότερο;

Η απάντηση είναι: «Κλώτσησε» ο άνθρωπος. Διαφοροποιήθηκε μέσα του. Είπε στον Χριστό: «Όχι! Δεν Σε θέλω». Αυτό είναι άνθρωπος: Τα μυαλά του και η βούλησή του. Όχι τα μπράτσα του, ούτε τα πόδια του, ούτε το χαμόγελό του, ούτε η ματιά του.

Και ο Χριστός τι έκανε; Ο Χριστός ούτε κλώτσησε κανέναν, ούτε διαφοροποιήθηκε, ούτε αρνήθηκε κανέναν, γιατί είναι Θεός πολυεύσπλαχνος, μακρόθυμος και πολυέλεος.

2. Η διαστροφή της αμαρτίας

Λέει ο Απόστολος Παύλος: «Χιλιοδοξασμένος να είναι ο Θεός, ο Πατέρας του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, γιατί μέσω του Χριστού, μας έδωσε πολλές και πλούσιες ευλογίες, ουράνιες και πνευματικές. Μας προόρισε, πριν ακόμα μας δημιουργήσει, να γίνουμε δικοί Του. Μας κάλεσε κοντά Του να γίνουμε άγιοι και τέλειοι. Μας έκανε παιδιά Του δια Ιησού Χριστού. Και μας έδωσε συγχώρηση για όλες τις βρώμικες πράξεις μας με το Αίμα Του, που έχει τη δύναμη να ξεπλύνει σε βαθμό ασύγκριτα ανώτερο απ' ό,τι μπορούμε να φανταστούμε ακόμη και τις χειρότερες πράξεις μας. Τόση είναι η αξία που έχει το Αίμα τού Χριστού, που το κοινωνούμε «εις άφεσιν αμαρτιών και εις ζωήν αιώνιον». Ποιός θα μπορούσε μόνος του να φανταστεί τέτοια ωραία λόγια; Και πόσο ζημιώνουν τον εαυτό τους όσοι, σαν τον άσωτο, δεν ανοίγουν τα μάτια τους να διαβάσουν τον λόγο του Θεού;

Αλλά αυτά τα λόγια και τα νοήματα δεν άρεσαν ούτε στον άσωτο, ούτε αρέσουν σε όλους μας. Νεαρό παιδί ο άσωτος, είχε δική του τοποθέτηση. Και κάθε νεαρό παιδί με το ίδιο φρόνημα ή κάθε γέρος με νεανικά μυαλά, έχουν την δική τους τοποθέτηση. Δεν ακούν κανένα.

Γι' αυτό ακούς να λέει το νεαρό παιδί: «Τι, δηλαδή; Θα αφήσω να περάσουν χωρίς χαρά και γλέντι, τα νειάτα μου; Αυτό δεν γίνεται». Και ο άμυαλος γέρος, σκέπτεται: «Μια ευκαιρία μου δίνεται ακόμη. Άντε να χαρώ και εγώ λιγάκι περισσότερο την ζωή μου».

Πνευματικά λόγια, συμβουλές, νουθεσίες, τα ακούνε βερεσέ. Και για να μη τα ακούνε, πάνε όλο και πιο μακριά. Και βουλώνουν τα αυτιά τους, όταν κάποιος ανοίγει το στόμα του, και να τους θυμίσει τη Βασιλεία του Θεού. Τελικά ο λεγόμενος «άσωτος υιός» είναι η εικόνα του ανθρώπου που βάζει πρώτη

προτεραιότητα στη ζωή του το γλέντι, την ηδονή, το χρήμα και αφήνει τελευταίο τον Θεό.

Με την παραβολή αυτή ο Κύριος, εκτός από τα άλλα, μας διδάσκει ότι πρέπει να ανοίγουμε τα αυτιά της καρδιάς μας και να θέλουμε να ακούμε τα λόγια Του που μας προβληματίζουν, μας φέρνουν στην πραγματικότητα και μας προσγειώνουν από τους τρελούς οραματισμούς και τις τρελές πτήσεις μας.

Ο άσωτος υιός ήταν ο μικρότερος μέσα στο σπίτι. Είχε λιγότερη πείρα και γνώση. Μα είχε πάρει την απόφασή του, χωρίς να υπολογίζει τίποτε. Δεν ήταν ο μόνος που ενήργησε έτσι. Χιλιάδες τον μιμούνται ιδιαίτερα σήμερα. Κάνουν πρώτη τους προτεραιότητα το θέλημά τους και πάνε όσο πιο μακριά μπορούν από τον Χριστό. Το παίζουν έξυπνα παιδιά. Αντί να ακούνε, ορμάνε και λένε: «Δεν με παρατάς. Θεός, ψυχή, Παράδεισος είναι παραμύθια. Και δεν διστάζουν να τα βάλουν ακόμη και με τον πιο σεβάσμιο άνθρωπο. Λένε οι διαταγές των Αγίων Αποστόλων: «Όποιος έχει μυαλό, πρώτα σέβεται τον Πατέρα του τον επουράνιο, και μετά τον επίγειο, που τον γέννησε.

Η πορεία προς τον Χριστό, δεν θέλει ανθρωπάκια, αλλά ανθρώπους με λεβέντικο ήθος και φρόνημα, με βούληση και με απόφαση, με τόλμη και με νεύρο. Παλληκαριά και λεβεντιά δεν είναι να μιλάς με αναίδεια στον πατέρα σου, ούτε να σπάζεις κεφάλια επειδή έχεις γροθιά, ούτε να μαχαιρώνεις. Η αληθινή παλληκαριά είναι να βάζεις σε τάξη τον εαυτό σου, την σκέψη σου, τα πάθη σου και τους πόθους σου, τα μυαλά σου και τα συναισθήματά σου.

Το είχαν καταλάβει ακόμα και οι ειδωλολάτρες πρόγονοί μας, που έλεγαν: «Νικών πασών πρώτη τε και μεγίστη το νικάν εαυτόν». Από όλες τις νίκες που κάνει ο άνθρωπος, η πιο μεγάλη, η πρώτη σε αξία, είναι το να μπορείς να νικάς τον εαυτό σου, όχι τους άλλους.

3. Αλλάξτε μυαλά! Αυτό σημαίνει μετάνοια

Ο άσωτος μετά από πολλές περιπέτειες στην ξένη χώρα, έχασε τα πάντα, αλλά συναισθάνθηκε το κατάντημά του και είπε μέσα του: «αναστάς πορεύσομαι προς τον Πατέρα μου». Το είπε και το έκανε. Ξεκίνησε, πήρε τον δρόμο της επιστροφής.

Τι μας λέγει αυτό; Έπεσε το φράγμα που τον χώριζε από τον Πατέρα του; Όχι, αδελφοί μου, δεν έπεσε τίποτε ακόμη. Απλά, ο άνθρωπος αυτός κατάλαβε ότι φτιάχνοντας το φράγμα, κατέστρεψε τον εαυτό του. Γι' αυτό πήρε την απόφαση να γυρίσει στον Πατέρα του για να του πει πού κατάντησε και να του

ζητήσει έλεος. Δεν αρκεί ένας απλός λογισμός, μια καλή σκέψη, χρειάζονται αποφάσεις, άμεσες, δυναμικές, «εδώ και τώρα».

Αλλά ενώ κατευθυνόταν στο πατρικό του, «έτι αυτού μακράν απέχοντος είδεν αυτόν ο πατήρ και προσδραμών έτρεξεν και επέπεσεν επί τον τράχηλον αυτού και κατεφίλησεν αυτόν». Ο Πατέρας του δεν κάθισε στην πολυθρόνα του για να πάει εκεί ο άσωτος να τον προσκυνήσει και να του φιλήσει το χέρι, αλλά έτρεξε, τον αγκάλιασε «και κατεφίλησεν αυτόν». Τον φίλησε με τον πιο στοργικό τρόπο που μπορούσε. Τι γλυκύτερο και τι περισσότερο μπορούσε να κάνει;

Εκείνο που χρειαζόταν ο άσωτος ήταν, πρώτα από όλα, να αισθανθεί την στοργή του Πατέρα του, για να πάρει το θάρρος να του πει: «Ουκ ειμί άξιος κληθήναι υιός σου· ποιήσόν με ως ένα των μισθίων σου». Όταν άκουσε τα λόγια αυτά ο Πατέρας, του είπε: «Όχι, δεν γύρισες αλήτης που ζητάει έλεος, γύρισες ο,τι είσαι: "τό παιδί μου"». Του έδωσε «την στολή την πρώτη», δηλαδή εκείνα που φορούσε πριν όταν ήταν στο σπίτι του. Τα καλά που είχε τότε του τα έδωσε πάλι. Του φόρεσε δαχτυλίδι στο χέρι, σημάδι εξουσίας. Του έδωσε παπούτσια για να περπατά με ασφάλεια. Διάταξε να σφάξουν «τον μόσχο τον σιτευτό» και να ευφρανθούν, να γίνει χαρά μεγάλη. Γιατί όπως είπε ο εύσπλαγχνος Πατέρας «ο υιός μου ούτος νεκρός ην και ανέζησε, και απολωλώς ην και ευρέθη».

Τι σημαίνει αυτό; Η μετάνοια ενός ανθρώπου που αφήνει την αμαρτία και επιστρέφει στο σπίτι του Πατέρα, είναι η μεγαλύτερη χαρά για τον ουρανό. Χαρά μεγαλύτερη από το να πήγαιναν στον Παράδεισο ενενήντα εννιά δίκαιοι που «δεν είχαν ανάγκη την ευσπλαχνία του Θεού».

Γιατί μεγαλύτερη χαρά; Γιατί ο Θεός μεταστρέφει τον πόνο Του, για την απώλεια ενός ανθρώπου που ζει στην αμαρτία, σε πολλαπλάσια χαρά για την σωτηρία του. Μακάριος όποιος το καταλαβαίνει και θέλει να δώσει χαρά στον Πατέρα μας τον επουράνιο.

Καμαρώνουμε καμιά φορά για τα κατορθώματά μας, δηλαδή για τις αμαρτίες μας, που είναι τελικά καταδίκη μας και καταστροφή μας. Και νομίζουμε, ότι επιμένοντας σε λάθος τοποθετήσεις δείχνουμε λεβεντιά, ήθος και αξιοπρέπεια.

Λέει ο Απόστολος Παύλος: Φροντίσετε να αλλάξετε μυαλά «μη σκοπούντες τα βλεπόμενα αλλά τα μη βλεπόμενα. Τα γαρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τα δε μη βλεπόμενα αιώνια». Μην επηρεάζεστε, από τις αξίες του κόσμου τούτου, όπως τις έχει θεμελιώσει, οργανώσει και διαμορφώσει ο κόσμος αυτός και μην επηρεάζεστε από τις δικές σας τοποθετήσεις, εξυπνάδες και ιδέες. Αλλάξτε μυαλά! Αυτό σημαίνει μετάνοια.

Αυτό το «αλλάξτε μυαλά» είναι τα πιο ζωντανά λόγια που μπορεί να βρει

κανείς μέσα στην Αγία Γραφή, τα πιο όμορφα, τα πιο απαραίτητα.

Αλλάξτε μυαλά! Μη στηρίζεστε στις αξίες του κόσμου τούτου.

Μην επηρεάζεστε από εκείνα που τα έχετε χορτάσει και έχουν μπει στο είναι σας. Τα επίγεια είναι πρόσκαιρα. Εκείνα που μας λέει ο Θεός είναι τα μόνα που έχουν παντοτινή αξία. Στηριχτείτε λοιπόν στον Θεό.

Να μας ελεήσει ο Θεός, να ξεφύγουμε από αυτή την ταλαίπωρη κατάσταση και από την ταλαιπωρία που μας περιμένει αν συνεχίσουμε να βλέπουμε σαν αξίες τα βλεπόμενα και καταφρονήσουμε την μετάνοια και την επιστροφή στον Πατέρα μας και στο Λυτρωτή μας Κύριο και Σωτήρα μας Ιησού Χριστό. Αμήν.-